

Tytuł oryginału: *The Wound of Love. A Carthusian Miscellany*, London 1994

Redaktor serii: Szymon Hiżycki OSB

Redakcja: Konrad Małys OSB

Opracowanie graficzne: Jan Nieć

Imprimi potest: Opactwo Benedyktynów
L.dz. 35/2001, Tyniec, dnia 30.03.2001 r.
† Marek Szeliga OSB, opat tyniecki

Wydanie trzecie

ISSN 1644-2288

ISBN 978-83-7354-235-8

© 1994 St. Hugh's Charterhouse, Horsham, West Sussex
© Copyright for the Polish translation by TYNIEC Wydawnictwo Benedyktynów
ul. Benedyktyńska 37; 30-398 Kraków
tel.: +48 (12) 688-52-90
tel./fax: +48 (12) 688-52-91
e-mail: zamowienia@tyniec.com.pl
www.tyniec.com.pl

Spis treści

Wstęp	9
Prolog	11
Radość nieznaną światu	13
List do synów swoich, kartuzów	13
List do Radulfa zwanego Zielonym	16
Wprowadzenie	23
Rozdział 1. Święty Brunon – droga ku życiu	25
I. Samotność i miłość braterska	29
Rozdział 2. Stopnie samotności	31
Rozdział 3. W obliczu Absolutu	38
Rozdział 4. „I Jezus wziął ze sobą...”	48
Rozdział 5. EINSAM UND GEMEINSAM (Odosobnieni, a jednak razem) ..	54
Rozdział 6. Szkoła słuchania	58
Rozdział 7. Solidarność samotności	64
Rozdział 8. Życie wcielone: tajemnica Ofiarowania	69
II. Modlitwa wewnętrzna	75
Rozdział 9. Aspekty ciszy	77
Rozdział 10. Modlitwa – misterium ciszy	85
Rozdział 11. Modlitwa serca	90
Rozdział 12. Trawiący ogień	109
III. Wyjście na pustynię	115
Rozdział 13. Jezus na pustkowiu	117
Rozdział 14. Trojaki kuszenie	123
Rozdział 15. Odzyskany	133

Rozdział 16. Czyhające niebezpieczeństwa	138
Rozdział 17. W duchu i prawdzie	141
Rozdział 18. Tacy, jacy jesteśmy	146
Rozdział 19. Droga do czystości serca	152
Rozdział 20. Zachęcajcie się wzajemnie	157
IV. Śluby	159
Rozdział 21. Wyttrwałość w czasie próby.....	161
Rozdział 22. Stałość w zmartwychwstaniu	170
Rozdział 23. Nasze „TAK” poprzez lata	176
Rozdział 24. Stwarzać – to zapominać	181
Rozdział 25. Nieustannie odradzany	188
Rozdział 26. Zmierzając ku Bożemu ubóstwu	193
Rozdział 27. Kontemplacyjne ubóstwo	200
Rozdział 28. Wolność św. Brunona	210
Rozdział 29. Czystość kontemplacyjna	216
V. Praca i modlitwa kontemplacyjna	223
Rozdział 30. Moją pracą jest Pan	225
Rozdział 31. Pan, moja skała	229
Rozdział 32. Praca jako kontemplacja	236
Rozdział 33. Praca – pomoc czy przeszkoda?	238
VI. Liturgia	247
Rozdział 34. Przyływ i odpływ	249
Rozdział 35. Niebo, ziemia i głębia serca	251
Rozdział 36. Mnich jako kapłan	257
Zakończenie	263
Rozdział 37. Oddzieleni od wszystkich, a jednak zjednoczeni ze wszystkimi	265
Epilog	267
Ubogie wspólnoty	269

Tutaj formuje się takie oko,
którego łagodne spojrzenie rani miłością Oblubienicę,
oko czyste i przejrzyste, które pozwala zobaczyć Boga.
(Statuty Zakonu Kartuzów 1.6.16)

Wstęp

Książki o życiu kartuzów są dostępne. Dlaczego jeszcze jedna? Dlatego, że nie ma żadnej książki, w której sami kartuzi, żyjący współcześnie, przemawiają do pozostałych kartuzów o szczegółach życia, nieoczekiwanych kryzysach, codziennych wyzwaniach, o bytowaniu na pustyni, unosząc w ten sposób zasłonę religijnej, duchowej teologii, jaka była dotąd przedstawiana tylko przypadkowemu obserwatorowi.

Książka jest więc przeznaczona dla tych, którzy pragną widzieć sprawy Kartuzji takimi, jakimi są. Z wyjątkiem rozdziału „Ubogie wspólnoty” napisanego w roku 1993, wszystkie rozdziały powstały w dekadzie między rokiem 1975 a 1985; wyszły one spod pióra Przeora zgromadzenia, wygłaszającego w kaplicy kazania do wspólnoty podczas około tuzina uroczystości w ciągu roku albo pochodzą od mistrza nowicjatu, z jego cotygodniowych konferencji dla nowicjuszy. W związku z tym, mimo że dodano objaśniające przypisy, założono podstawową znajomość struktury życia kartuzów (np. że o północy odprawiają część Liturgii godzin, która jest jedną z trzech modlitw w ciągu doby, na jakie gromadzi się wspólnota, że ojcowie mieszkają samotnie w małych, skromnych pustelniach wokół klasztoru, podczas gdy bracia żyją i spełniają posługi wokół niego itd.) Spoglądamy tutaj na Misterium poza horyzonty struktury, która zarazem podpira je i udoskonala.

Niektóre aspekty tego Misterium, szczególnie ważne obecnie – jak sądzimy – mogą wydawać się paradoksalne, chociaż jasno godzą się z tradycyjną duchowością: szukanie Absolutu i wyłącznie Jego ma oznaczać jakby porzucenie go, ponieważ wyobrażenie

o Nim łatwo staje się abstrakcją lub idolem (zob. rozdział 3); pokorna, braterska miłość uważana jest ostatecznie nie za przeszkodę, ale za najważniejszy warunek autentycznej samotności (rozdział 5). Jednak ta szczęśliwa „harmonia przeciwieństw”, z jej skutkiem uzdrawiającym na poziomie zarówno duchowym, jak i psychologicznym, nie powinna być dla nas niespodzianką, jeśli celem, do którego zmierzamy, jest odzyskanie harmonii i pełni w Bogu, który był dla nas wszystkim o pierwszym poranku stworzenia świata i który jest wyzwaniem i obietnicą dla nowego stworzenia w Chrystusie. W Kartuzji więc z biegiem lat elementy cielesne i duchowe naszego bytu i modlitwy powoli, niepostrzeżenie scalają się (rozdział 11); osobisty wymiar wewnętrzny łączy się ze wspólnotowym i liturgicznym (rozdział 4). W istocie czystość serca – cel wszystkich mnichów w ciągu stuleci – może być określona jako prostota, która otrzymuje wszystko, nawet samego Boga w każdej chwili, przez pośrednictwo wszystkich naszych stanowisk, w codziennych zdarzeniach, w całym stworzeniu (rozdziały 8, 24, 25). Hezychia to nic innego, jak tchnienie Ducha Świętego, stałość w Duchu zmarłychwstałego Chrystusa (rozdział 22), którą możemy uzyskać jedynie za cenę całkowitego poddania się, zgody na to, żeby nasze komplikacje, opory, nasze ciasne, pokręcone *a priori* bytowanie, spaliły się pod słońcem pustyni (rozdział 18), i za cenę naszej zgody na złożenie ofiary z „Izaaka”, tak aby ten, kto prawdziwie „śmieje się” w pokoju radości Bożej, mógł się narodzić na nowo z popiołów całopalenia (rozdział 15). Kartuz wie, że to ukryte odradzanie zajmuje całe życie i dlatego trwa w ciszy. Bóle rodzenia są cięższe (znacznie silniejsze niż oczekujemy), ale krzyk narodzin jest okrzykiem zwycięstwa, które otwiera się na wieczność.

Prolog

Radość nieznaną światu

LIST DO SYNÓW SWOICH, KARTUZÓW¹

Rozpoczyna się list czcigodnego naszego Ojca Brunona, który to list napisał w Kalabrii w pewnej pustelni, zwanej Wieżą, i stamtąd do swoich kartuskich synów posłał.

1. Braciom swoim szczególnie umiłowanym w Chrystusie Brat Bruno [śle] pozdrowienia w Panu.

Poznawszy nieugiętą stałość waszej rozumnej i prawdziwie chwalebnej dyscypliny z częstych i miłych sercu spotkań z naszym najszczęśliwszym bratem Landuinem, jak również posłuchawszy o waszej świętej miłości i nieustającym zapale do wszystkiego, co szlachetne, *raduje się duch mój w Bogu* (Łk 1,47). Prawdziwie raduję się i ogarnia mnie uniesienie, gdy Go uwielbiam i składam Mu dzięki, a przecież gorzko wzdycham. Raduję się tedy słusznie, bowiem owocują wasze cnoty. Sam zaś boleję i rumienię się, gdy bezwolny i ospały spoczywam w brudzie mych grzechów.

2. Cieszcie się więc, bracia moi najdrożsi, z powodu waszego szczęśliwego losu i hojnej dla was ręki Boga. Cieszcie się, bo uniknęliście wielorakich niebezpieczeństw i klęsk w niespokojnym świecie. Cieszcie się, bo osiągnęliście spokojną i bezpieczną przystań w ukrytym porcie, do którego wielu chce dopłynąć, wielu też z pewnym wysiłkiem się stara, a jednak nie dochodzi. Wielu

---

¹ Przedruk za: *Najstarsze pisma kartuzów*, tł. R. WITKOWSKI, E. SKIBIŃSKI, A. ŚWIDERKÓWNA, BENEDYKTYNI TYNIECCY, Kraków 1997 (= ŻrMon 15), 202–205.

zaś, gdy już [port] osiągnęło, zostało odrzuconych, ponieważ nie uzyskali uznania z góry.

Dlatego, bracia moi, bądźcie pewni i przekonani, że ktokolwiek korzysta z tego upragnionego dobra, jeśli w jakiś sposób je straci, [to] będzie cierpiał aż do końca, skoro tylko ma pewien szacunek lub [żywi] troskę o ocalenie swej duszy.

3. O was, umiłowanych braciach moich świeckich², mówię: *Wielbi dusza moja Pana* (Łk 1,46), bo wspaniałość Jego miłosierdzia widzę nad wami zgodnie z tym, co powiedział mi wasz przeor i ojciec umiłowany, który bardzo się wami chlubi i cieszy. Cieszymy się i my bowiem, jakkolwiek nie macie doświadczenia w czerpaniu wiedzy z pism, [bo to sam] Bóg zapisał swoim palcem w waszych sercach nie tylko miłość, ale i znajomość swojego świętego prawa. Czynem wszak pokazujecie, co miłujecie i co znacie. Skoro bowiem zachowujecie prawdziwe posłuszeństwo z całą starannością i zapałem, to jest to spełnianiem przykazań Bożych – kluczem i znamieniem całej duchowej dyscypliny, która nigdy nie istnieje bez wielkiej i wzniosłej pokory. Towarzyszy jej zawsze czysta miłość Pana i prawdziwe [[jego] umiłowanie – jest więc oczywiste, że mądrze zebraliście z Pisma Świętego sam owoc najśodszy i życiodajny.

4. Zatem, bracia moi, trwajcie w tym, do czego doszliście, i unikajcie jak zarazy chorobliwego stada pewnych próżnych bardzo ludzi świeckich, którzy roznoszą swoje pisemka, kłusując to, czego nie rozumieją i ani nie lubią tych [ludzi], którym sprzeciwiają się w słowach i czynach. Leniąc się i włócząc, odciągają ile tylko [mogą] dobrych i pobożnych [ludzi], a mają się za godnych pochwały, jeśli tych, których należy chwalić, zniesławiają. A mają [oni] w nienawiści wszelkie posłuszeństwo i karność.

---

² Tj. konwersach.

5. Brata zaś Landuina chciałem zatrzymać przy sobie z powodu jego poważnych i częstych chorób. On jednak nie przystał, ponieważ nic nie uważa za zdrowe dla siebie, za miłe, za korzystne dla życia i pożyteczne bez was, okazując mi w potoku łez za was wypływającym i wielu westchnieniach, jak ważni dla niego jesteście i jak doskonałą miłością on was wszystkich miłuje. Stąd nie chciałem wywierać żadnego przymusu, aby ani jego nie zranić, ani was, których dla zasług cnót waszych mam za najdroższych. Dlatego wspólnoty braterskiej z wami pilnie przestrzegam oraz pokornie i gorliwie proszę, abyście jemu jako przeorowi i ojcu umiłowanemu okazali miłość, którą nosicie w sercu, życzliwie i zapobiegliwie zarządzając tym, co jest mu pod każdym względem potrzebne dla zdrowia. A jeżeli nie zgodzi się na tę waszą ludzką³ posługę, wołac ryzykować zdrowie i życie, niż zaniechać czegoś z surowej dyscypliny cielesnej na co bynajmniej pozwolić nie można – to może się zawstydzi, skoro ten, który jest pierwszy w sprawach reguły zakonnej, w tej sprawie znajdzie się ostatni, z lęku, aby z jego powodu ktoś z was nie stał się bardziej opieszalszy i niedbały, czego w żaden sposób nie ma się co obawiać. Abyście też nie byli pozbawieni tej łaski, w naszym imieniu pozwalamy na to waszej miłości, aby wolno wam było z uszanowaniem go zmusić do tego, czego mu użyteczne dla jego zdrowia.

6. A co do mnie, bracia, to wiedźcie, że jedynym moim pragnieniem po Bogu jest do was przybyć i was ujrzeć. A na ile tylko będzie mnie stać, czynem je z Bożą pomocą wypełnię.

Bądźcie zdrowi.

Przekład: Rafał Witkowski, Edward Skibiński

---

³ *Humanitatis officium* w znaczeniu opiekowania się chorym.